

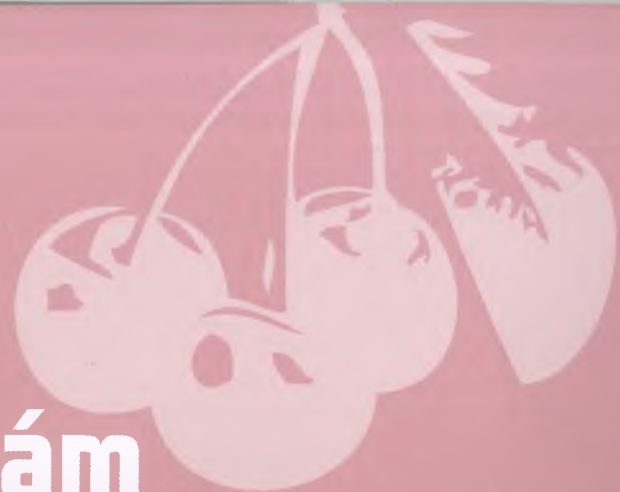

aréna

Ludmila Ulická

RUSKÁ ZAVAŘENINA

Barák nám padá na hlavu, a všem je to fuk.

**Barák nám
padá na hlavu,
a všem je to fuk.**

Ludmila Ulická RUSKÁ ZAVAŘENINA

česká premiéra v sobotu 1. června 2013 v 18.30 hodin

Překlad:	Naděžda Krejčová
Režie:	Ivan Rajmont
Úprava textu:	Ivan Rajmont a Kateřina Šavlíková
Scéna:	Martin Černý
Kostýmy:	Marta Roszkopfová
Hudba:	Petr Kofroň
Dramaturgie:	Tomáš Vůjtek
Inspice:	Vojtěch Orenič
Text sleduje:	Kamila Holoňová

Osoby a obsazení:

Andrej Ivanovič Lepechin (Dýdý), vysloužilý profesor matematiky	Marek Cisovský
Natálie Ivanovna (Tuli), jeho sestra	Alena Sasínová-Polarczyk
Rostislav, nejstarší syn Natálie	Albert Čuba
Varja, nejstarší dcera Natálie	Tereza Dočkalová
Jelena (Lena), prostřední dcera Natálie	Petra Kocmanová
Líza, nejmladší dcera Natálie	Zuzana Truplová
Ála, alias Jevdokije Kaluginová, manželka Rostislava	Tereza Cisovská
Konstantin, manžel Jeleny	Michal Čapka
Marie Jakovlevna (Marjána), sestra zesnulého manžela Natálie Ivanovny, hospodyně a příživnice	Dana Fialková j. h. / Zdena Przebindová j. h.
Semjon, obyčejný člověk	Vladislav Georgiev

A close-up portrait of Ludmila Ulická, a woman with dark hair, looking slightly to the left. The background is dark and out of focus.

Dočasná spisovatelka Ludmila Ulická

Ludmila Jevgenijevna Ulická se narodila 23. února 1943 v Baškirsku, v městečku Davlekanovo, kam byla za druhé světové války evakuována její rodina. Po válce se rodina vrátila do Moskvy, kde Ulická vystudovala genetiku na Moskevské státní univerzitě a nastoupila jako vědecká pracovnice do Ústavu pro obecnou genetiku Akademie věd SSSR. Její vědecká kariéra však neměla dlouhého trvání, protože už po dvou letech (v roce 1970) byla laboratoř, ve které pracovala, zrušena a Ulická musela z ústavu odejít, když vyšlo najevo, že přepisuje samizdatovou literaturu. Těžko říci, zda to bylo na nátlak KGB nebo to byla preventivní iniciativa ředitele ústavu, faktem je, že trest to byl nezvykle mírný, neboť za podobné aktivity se tehdy zavíralo na dva až tři roky (s represemi režimu měla rodina Ulické bohaté zkušenosti, už její dědeček byl stalinským vězněm).

Práci pak našla v Komorním židovském hudebním divadle, kde působila jako vedoucí literárního oddělení. Tehdy začala psát hry pro děti, loutkové a rozhlasové hry a překládala mongolskou poezii. Na konci osmdesátých let začala časopisecky publikovat své povídky a na počátku devadesátých se prosadila i jako filmová scenáristka. Přelomovým byl pro ni rok 1992, kdy v časopise *Novyj mir* vyšla její novela *Sonička*. V roce 1994 byla tato próza ve Francii vyhlášena nejlepší zahraniční knihou roku a Ulická za ni získala v roce 1996 prestižní literární cenu Médicis. Ve Francii pak v roce 1994 vyšel první soubor jejích povídek *Ubozí příbuzní* a není bez zajímavosti, že ve Francii tato kniha vyšla dříve než v samotném Rusku. Ulická se tak stala světovou spisovatelkou, jejíž díla získala řadu zahraničních ocenění (např. za román *Kauza Kukocký* získala v roce 2006 italskou cenu Penne,

za román *Srdečně Váš Šurik* získala v roce 2008 cenu Grinzane Cavour, v roce 2011 jí byla udělena cena Simone de Beauvoir a od roku 2004 je rytířem Řádu umění a literatury – Ordre des Arts et des Lettres). Její knihy se těší velké čtenářské oblibě a byly již přeloženy do třiceti jazyků – dokonce i do češtiny (povídkový soubor *Soněčka* a jiné povídky a román *Daniel Stein*, překladatel).

Ulická o sobě prohlašuje, že je pouze dočasnou spisovatelkou a že se, až všechno napíše, bude věnovat zase něčemu jinému. A i když v rozhovorech slibuje, že napíše ještě nejednu knihu, v současnosti se stále více věnuje organizaci společensky prospěšných projektů. V roce 2007 k tomu účelu dokonce založila Fond Ludmily Ulické pro podporu humanitárních iniciativ. Pravda ale je, že i tyto činnosti nakonec zanechávají literární stopu. Když ji zaujal charitativní program Michaila Chodorovského, a to i navzdory tomu, jak sama zdůrazňuje, že nemá ráda bohaté lidi, rozhodla se s tímto bývalým majitelem Jukosu a dnes nejslavnějším ruským vězněm blíže seznámit. Jejich vzájemná korespondence pak vyšla tiskem a v roce 2010 získala cenu časopisu *Znamja*. Mnoho času také Ulická věnuje dětskému projektu „Jiný, jiní, o jiných“, jehož kurátorkou se stala. Snaží se v něm podporovat mladé autory, kteří píšou pro děti knihy zaměřené na výchovu k toleranci. Má jít o jakési rodinné čtení, při němž si rodiče se svými dětmi na základě popsaných příběhů uvědomují potřebu vzájemné tolerance v oblasti náboženské, národnostní i sexuální. Stejně důležitá je i její nadace „Dobrá kniha“, jejímž cílem je zajistit, aby se kvalitní literatura dostávala ke všem čtenářům, tedy i do těch nejmenších knihoven v nejzapadlejších koutech Ruska. Podle Ulické totiž jedna dobrá kniha dokáže divy, jaké ani vagon špatných nesvede. Sama na toto téma dodává:

„Patřím ke generaci, která v mládí četla „těžké knihy“. Byla to taková četba, díky níž jsme se rozvíjeli a rozšiřovali si svůj kulturní rozhled. Dneska si lidé mnohem více navykli na „lehkou četbu“. Nemám nic proti lehké četbě, ale musí mít dobrou úroveň. Lačka totiž klesá a nebylo by špatné alespoň trošku ji zvednout. Proto musíme v první řadě začít u svých vlastních dětí, je třeba působit na děti ve škole, vždyť dobrý učitel literatury dokáže „zkulturnit“ stovky lidí. A je třeba také takto pracovat v knihovnách. Dnes je to především zásluha jednotlivých nadšenců. Tyto skvělé lidi můžeme potkat v hlavním městě, ale i v tom nejhlubším zapadákově. To jsou naši tiší hrdinové – s nízkým platem, bez perspektiv, bez nadějí. Jen díky jim stále ještě máme šanci.“

magazines.russ.ru/inostran/2009/7/ho19.html

Obdobné téma otevírá Ulická i v Ruské zavařenině, když se v prvním dějství strhne debata nad kvalitami díla Jevdokije Kaluginové. Její překladatelka Natálie Ivanovna se v rozpačité obraně doporučuje k pozoruhodnému soudu, když prohlásí, že její knihy „nejsou škodlivé“. Závěrem tedy můžeme prorokovat, že i když není zřejmé jak dlouho „dočasnou spisovatelkou“ Ludmila Ulická bude, jisté je, že její jméno zůstane trvale spojeno s „dobrou knihou“.

Co je to za lidi aneb Višňový sad po stu letech

„Ta hra je svázána s Čechovem. Jeho hry jsem sice neměla ráda, ale jednou za deset let jsem si je přečetla s nadějí, že možná někdy přijde chvíle, kdy pochopím, proč se už sto let hrají na jevišti. No a ta chvíle přišla a přede mnou se odkrylo Čechovovo tajemství. Bylo to natolik oslňující, že jsem s ním hned navázala dialog. Výsledkem bylo, že jsem napsala hru, která přenáší některé čechovovské situace do naší současnosti. Psala jsem ji měsíc a půl a celou tu dobu jsem se hlasitě smála. Byly to pro mě šťastné časy, s Antonem Pavlovičem jsme si opravdu dobře porozuměli.“

<http://www.vppress.ru/stories/1997>

Těmito slovy přibližuje Ludmila Ulická vznik své nejslavnější hry. Ruská zavařenina (Ruskoje varenye) byla napsána již v roce 2003 a premiéru měla 22. dubna 2005 v německém Freiburgu, kde se v Městském divadle v režii Thomase Krupy hrála pod názvem Warenje. Ulické se podařilo napsat vtipnou parafrázi Višňového sadu, v níž rezonují také repliky z jiných Čechovových her. Autorka hru označila podtitulem „Afterchekhov“, aby tak dala najevo, že vědomě navazuje na svého velkého předchůdce. Její hrdinové jsou však spíše čechovovskými karikaturami. Z aristokratické vznešenosti jim zbyla jen záliba v nezřízené konzumaci kávy, z podnikavosti jen byznysenské praktiky a z osady, která vznikla na místě původního sadu, nakonec zbudou sutiny, na nichž vyroste Disneyland. Práci, které beztak nikdo není schopen, tak vystřídá definitivně zábava. Také technika hry se proměnila. Zatímco Čechov své hrdiny nechával promlouvát, aniž by se navzájem poslouchali, Ulická už je nechává rovnou mluvit současně. Jediné, co se nezměnilo, je vyznění hry. Také Ulická totiž přivádí na scénu řadu „zbytečných lidí“, o kterých už Lopachin ve čtvrtém dějství Višňového sadu věděl své: „A kolik je, člověče, u nás lidí, kteří jsou na světě a nikdo neví proč.“ Podle Ulické jsme se totiž za ty roky nijak výrazně nezměnili. Naštěstí nám to říká velmi vtipně, a tak se aspoň můžeme zasmát. A to rozhodně není málo, protože smích nám mnohdy pomáhá věci lépe pochopit.

... u nás jste v dobré společnosti.

KOMORNÍ SCÉNA ARÉNA, příspěvková organizace

28.října 2, 701 85 Moravská Ostrava,

e-mail: info@divadloarena.cz, jmetuprovas@divadloarena.cz, rezervace@divadloarena.cz

ZMĚNA PROGRAMU VYHRAZENA.

PROSÍME CHODĚTE VČAS, po zahájení představení není možný přístup do hlediště.

*Autorská práva k dramatickému textu zastupuje AURA-PONT, divadelní a literární agentura, spol. s r. o.,
Veslařský ostrov 62, Praha 4.*

*Nositelé autorských práv k dílu zastupuje DILIA, divadelní, literární, audiovizuální agentura, o. s.,
Krátkého 1, Praha 9.*

Divadelní inscenace realizujeme za finanční podpory Ministerstva kultury České republiky.

*Činnost Komorní scény Aréna, příspěvkové organizace statutárního města Ostrava,
je financována z rozpočtu města Ostravy.*

OSTRAVA!!! Full HD tisk
printo

www.divadloarena.cz